MEJDS. 2021; 11:85.

Published online 2021 Sep. **Original Article**

Comparing English Vocabulary Learning Strategies Used by Stuttering and Healthy Students

*Farrokh P[1]

Author Address
1. Assistant Professor, Department of English Language, Lahijan Branch, Islamic Azad University, Lahijan, Iran.
***Corresponding author's email:** farrokh_p@yahoo.com

Received: 2020 September 8; **Accepted:** 2021 July 5

Abstract

Background & Objectives: Learning new language vocabulary is an essential step in the language learning process. Improving language learners' lexical competence can help them attain proper mastery of language skills. Vocabulary knowledge can be developed through using strategies, such as word–connect, guessing, note–taking, semantic mapping, etc., i.e., related to the cognitive and psycholinguistic research paradigms. Vocabulary learning strategies are techniques used by language learners to acquire the meaning of unfamiliar words, retain words in their long–term memory, memorize these techniques in comprehension, and use them in language production. Empirical studies in the area of learning strategies application among language learners with speech production disorders are scarce. This study aimed to explore the potential differences between the stuttering and healthy English Vocabulary Learning (EVL) learners concerning their use of vocabulary learning strategies.

Methods: This was comparative, descriptive, and analytical research. The statistical population of this study consisted of healthy and stuttering students in Rasht City, Iran. Forty eligible male and female students participated in this study in two matched groups, including subjects with childhood–onset fluency disorder and healthy controls (n=20/group). The convenience sampling method was used to select the required samples. The study participants were selected from two high schools among the clients who were referred to 3 speech therapy clinics. According to the speech therapists, all speech therapy clients developed stuttering and were homogeneous concerning the severity of stuttering. All of them were native speakers of Persian and their English language proficiency was at an introductory level, i.e., examined by the Nelson Proficiency Test (Fowler & Coe, 1976). The study participants also completed the Vocabulary Learning Strategies Questionnaire (Schmitt, 1997), using Google Forms due to the coronavirus pandemic. Descriptive statistics, including mean and standard deviation as well as Independent Samples t–test and Kolmogorov–Smirnov test, were employed in SPSS to analyze the obtained data. The significance level of the tests was considered 0.05.

Results: The present research results indicated no significant difference in the mean values of decision–making strategies between students with stuttering and the healthy group (p=0.509); however, there was a significant difference in the mean scores of social strategies between the explored groups (p<0.001). Furthermore, each component of decision–making strategies revealed no significant difference between the research groups (p>0.05). The mean value of the component of "I use a monolingual English–English dictionary to find the meaning of words," was higher in the healthy subjects, compared to their stuttering counterparts; however, there was no significant difference between the research groups (p=0.900). Additionally, examining each component of social strategies, in 3 components, namely "I ask the teacher the meaning of new words" and "I ask the meaning of new words from my classmates," and "I work with my classmates on the new word to find its meaning", revealed a significant difference between the mean scores of the assessed groups (p=0.018, p<0.001, p=0.013, respectively). According to the Oxford Guide, the investigated groups were excellent in respecting applying decision–making strategies and moderate concerning implementing social strategies.

Conclusion: According to the research findings, the examined healthy and stuttering students performed the same in using decision–making strategies and were not significantly different from each other; however, in using social strategies, healthy students performed better. The present study data provided insight into using EVL strategies.

Keywords: Vocabulary learning strategies, Decision–Making strategy, Social strategy, Stuttering.

[Downloaded from www.jdisabilstud.org on 2026-11-02]

Copyright © 2016, MEJDS. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) which permits copy and redistribute the material just in noncommercial usages, provided the original work is properly cited.

مجله مطالعات ناتوانی ۱۴۰۰؛ (۱۱):۸۵.

انتشار برخط شهریور ۱۴۰۰ مقاله پژوهشی اصیل

مقایسهٔ کاربرد راهبردهای یادگیری واژگان زبان انگلیسی در دانش‌آموزان مبتلا به لکنت زبان و دانش‌آموزان عادی

*پریسا فرخ[۱]

توضیحات نویسندگان

۱. استادیار گروه زبان انگلیسی، واحد لاهیجان، دانشگاه آزاد اسلامی، لاهیجان، ایران.

***رایانامهٔ نویسندهٔ مسئول:** farrokh_p@yahoo.com

تاریخ دریافت: ۱۸شهریور۱۳۹۹؛ **تاریخ پذیرش:** ۱۴تیر۱۴۰۰

چکیده

زمینه و هدف: مطالعات تجربی در زمینهٔ استفاده از راهبردهای یادگیری در دانش‌آموزان با اختلالات تولید گفتار، محدود است. هدف مطالعهٔ حاضر مقایسهٔ کاربرد راهبردهای یادگیری واژگان زبان انگلیسی در دانش‌آموزان دارای لکنت زبان و عادی بود.

روش‌بررسی: این پژوهش توصیفی‌تحلیلی از نوع مقایسه‌ای بود. جامعهٔ آماری را دانش‌آموزان عادی و دارای لکنت زبان در شهر رشت تشکیل دادند. برای اجرای این تحقیق چهل دانش‌آموز دارای اختلال لکنت زبان و عادی در دو جنس دختر و پسر با روش نمونه‌گیری دردسترس انتخاب شدند. انتخاب دانش‌آموزان عادی از دو دبیرستان در رشت و دانش‌آموزان مبتلا به لکنت زبان از میان مراجعان به سه کلینیک گفتاردرمانی در رشت صورت گرفت. مهارت زبان انگلیسی شرکت‌کنندگان در پژوهش ازطریق آزمون بسندگی نلسون (فولر و کو، ۱۹۷۶) ارزیابی شد که همه در سطح مقدماتی بودند؛ همچنین همهٔ آن‌ها پرسشنامهٔ راهبردهای یادگیری واژگان (اشمیت، ۱۹۹۷) را تکمیل کردند. تحلیل داده‌ها با استفاده از آزمون تی مستقل برای مقایسهٔ دو گروه توسط نرم‌افزار SPSS نسخهٔ ۲۵ در سطح معناداری ۰/۰۵ انجام پذیرفت.

یافته‌ها: نتایج نشان داد، میان میانگین راهبردهای تصمیم‌گیری در دانش‌آموزان دارای لکنت زبان و دانش‌آموزان عادی تفاوت معنادار وجود نداشت؛ اما بین میانگین راهبردهای اجتماعی در دانش‌آموزان دارای لکنت زبان و دانش‌آموزان عادی تفاوت معنادار مشاهده شد ($p<۰/۰۰۱$). برطبق راهنمای پیشنهادی آکسفورد، هر دو گروه از نظر استفاده از راهبردهای تصمیم‌گیری در سطح عالی و از نظر استفاده از راهبردهای اجتماعی در سطح متوسط بودند.

نتیجه‌گیری: براساس یافته‌های پژوهش، دانش‌آموزان عادی و دارای لکنت زبان در بهره‌گیری از راهبردهای تصمیم‌گیری یکسان هستند و با هم تفاوت معنادار ندارند؛ ولی در بهره‌گیری از راهبردهای اجتماعی، دانش‌آموزان عادی تمایل بیشتری از خود نشان می‌دهند.

کلیدواژه‌ها: راهبردهای یادگیری واژگان، راهبرد تصمیم، راهبرد اجتماعی، لکنت زبان.

حق انتشار محفوظ است © ۱۳۹۵، مجله مطالعات ناتوانی. این یک مقاله با دسترسی آزاد است که تحت مجوز اختیار_غیرتجاری ۴/۰ بین‌المللی (https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.fa) منتشر شده است که به شما اجازه می‌دهد که مواد منتشر شده در این مقاله را با شرط ارجاع مناسب به نسخهٔ اصلی، به‌طور غیرتجاری نسخه‌برداری و توزیع کنید.

[Downloaded from www.jdisabilstud.org on 2026-11-02]

۱ مقدمه

در دهه‌های اخیر سیر تحقیقات دربارهٔ یادگیری زبان از تولید زبان به‌سوی فرایندهایی تغییر کرده است که یادگیری ازطریق آن‌ها رخ می‌دهد. نتیجهٔ این تغییرات، ظهور راهبردهای یادگیری زبان[1] است که به‌عنوان ابزاری در کارآمدترکردن فرایند یادگیری زبان نقش بسزایی دارند و بسیاری از محققان آن‌ها را تأیید کرده‌اند (۱).

یادگیری واژگان زبان جدید گامی اساسی در فرایند زبان‌آموزی[2] است. ارتقای مهارت لغوی زبان‌آموزان می‌تواند در تسلط کامل آن‌ها بر مهارت‌های زبانی کمک کند. دانش واژگان را می‌توان ازطریق استفاده از راهبردهای یادگیری واژگان مانند اتصال کلمه، حدس‌زدن، یادداشت‌برداری، نقشه‌برداری معنایی و... که مربوط به پارادایم‌های تحقیق شناختی و روان‌شناختی[3] است، توسعه داد. راهبردهای یادگیری واژگان، تکنیک‌هایی هستند که زبان‌آموزان با استفاده از آن‌ها معنای کلمات ناآشنا را به‌دست می‌آورند، کلمات را در حافظهٔ طولانی‌مدت خود نگه می‌دارند، این تکنیک‌ها را در درک مطلب به یاد می‌آورند و از آن‌ها در تولید زبان استفاده می‌کنند. محققان سعی در ارتباط این راهبردها با یادگیری واژگان زبان دارند و معتقد هستند که برخی از این راهبردها می‌توانند منجربه افزایش دانش واژگانی زبان‌آموزان، تلفظ صحیح واژگان، یادگیری معنای واژگان، به‌خاطرسپاری آن‌ها در حافظهٔ بلندمدت و نیز کاربرد واژگان باتوجه به بافت و موقعیت شوند. این راهبردها، راهبردهای یادگیری واژگان نامیده می‌شود (۲). این راهبردها نه‌تنها تقویت و بهبود دانش واژگانی زبان‌آموزان را به‌دنبال دارند، بلکه در استقلال و خودجهت‌گیری زبان‌آموزان نیز نقش بسزایی دارند (۳). وایش معتقد است، راهبردهای یادگیری واژگانی نه‌تنها باعث افزایش مهارت زبانی زبان‌آموزان می‌شود، بلکه مهارت گفتاری را نیز تقویت می‌کند (۴)؛ درحقیقت، کسب مهارت‌های واژگانی[4] در زبان دوم یا خارجی چالشی بزرگ برای زبان‌آموزان است؛ زیرا با استفاده از آن‌ها می‌توانند دانش واژگانی خود را بهبود بخشند (۵). همچنین، این راهبردها در افزایش دانش تولید و درک واژگان و تسهیل فرایندهای مرتبط با آنان نقش بسزایی دارند (۶) و زبان‌آموزان را تشویق به یادگیری واژگان می‌کنند؛ نظیر تلاش برای درک و شناخت ساخت‌های جدید واژگان و نیز ذخیره‌کردن آن‌ها در حافظهٔ بلندمدت (۷).

به‌نظر گرب و استولر، آموزش و کاربرد راهبردهای یادگیری واژگان سبب بهبود مهارت‌های زبانی نظیر خواندن می‌شود. همچنین آن‌ها عنوان کردند، توانایی بالقوهٔ افراد برای یادگیری متفاوت است و افراد در شرایط یکسان، متفاوت یاد می‌گیرند که از مهم‌ترین دلایل آن می‌توان به راهبردهای یادگیری مختلف فراگیران اشاره کرد. آموزش و کاربرد این راهبردها می‌تواند زمینهٔ درگیری تحصیلی، شادابی، عاطفی، سازندگی، خلاقیت، بلوغ فکری و خودمسئولیت‌پذیری اجتماعی را در فراگیران فراهم آورد؛ همچنین هم‌زمان حس اعتمادبه‌نفس آن‌ها را درجهت یادگیری تقویت کند تا با حداکثر انرژی به امر یادگیری بپردازند و با مشارکت سایر فراگیران، گروه‌های فعال را تشکیل دهند و تمامی فرآیندهای یادگیری کلاس را آگاهانه زیر نظر داشته باشند (۸).

البیداوی در تحقیق خود بر ۹۴ زبان‌آموز سعودی به این نتیجه رسید که رایج‌ترین راهبرد یادگیری واژگان در زبان‌آموزان، راهبرد اجتماعی[5] است. همچنین او گزارش کرد، راهبردهای فراشناختی[6] و تصمیم از کم‌کاربردترین راهبردهای به‌کارگرفته‌شده توسط زبان‌آموزان سعودی هستند (۹). در همین راستا تحقیقی توسط رابادی بر ۱۱۰ دانشجوی زبان انگلیسی در هشت دانشگاه اردن انجام شد. نتایج نشان داد، راهبردهای حافظه و شناختی[7] به‌عنوان راهبردهای یادگیری واژگان، به‌ترتیب بیشترین و کمترین بسامد را دارند (۱۰). اشمیت رابطهٔ بین کاربرد راهبردهای یادگیری واژگان و اثربخشی آن‌ها را بررسی کرد. او دریافت که زبان‌آموزان به اهمیت دانش واژگان در یادگیری زبان خارجی واقف هستند؛ اما آن‌ها راهبردهای یادگیری واژگانی مفید را که به یادگیری، ذخیره و بازیابی واژگان کمک می‌کنند، نمی‌شناسند (۱). یافته‌های پژوهش نوپرانتو و پورناوارمان نیز نشان داد، دانش‌آموزان اندونزیایی از نظر کاربرد راهبردهای یادگیری واژگان در سطح متوسط هستند. همچنین آن‌ها گزارش کردند که راهبرد تصمیم‌گیری، رایج‌ترین راهبرد استفاده‌شده توسط دانش‌آموزان است (۱۱). در مطالعه‌ای که روی پانصد زبان‌آموز ژاپنی توسط اشمیت و مرا صورت گرفت، مشخص شد راهبردهای استفاده از فرهنگ لغت دوزبانهٔ انگلیسی‌ـ ژاپنی، تکرار کتبی و شفاهی واژه، هجی‌کردن واژه و یادداشت‌برداری، راهبردهای مؤثرتر یادگیری واژگان هستند؛ در این بین کاربرد فرهنگ لغت دوزبانه و تکرار واژه، از پرکاربردترین راهبردها بودند و راهبردهای مربوط به «تصویرسازی و معناشناختی» بسامد کمتری داشتند (۱۲). نتایج تحقیق هریاتی و همکاران بر ۱۲۰ زبان‌آموز مالزیایی نشان داد که راهبرد تصمیم‌گیری از بسامد بیشتری درمقایسه با اجتماعی برخوردار است. همچنین استفاده از فرهنگ لغت دوزبانه پربسامدترین راهبرد است (۱۳). عظیمی‌مراد و عثمان تحقیقی بر ۱۵۰ دانشجوی مهندسی به‌منظور کشف راهبردهای یادگیری رایج برای یادگیری اصطلاحات تخصصی مهندسی انجام دادند. ابزار تحقیق، پرسشنامهٔ اشمیت و مصاحبه بود. آن‌ها دریافتند که راهبردهای تصمیم‌گیری و فراشناختی رایج‌ترین راهبردهای استفاده‌شده توسط دانشجویان مهندسی هستند (۱۴).

نیکوپور و امینی فرسانی راهبردهای یادگیری واژگان زبان انگلیسی را در زبان‌آموزان ایرانی بررسی کردند. نتایج نشان داد، دانش‌آموزان از انواع راهبردهای یادگیری زبان باتوجه به بافت و موقعیت استفاده می‌کنند. همچنین آن‌ها عنوان کردند که شناخت شخصیت و ویژگی‌های فردی دانش‌آموزان برای بررسی راهبردها ضروری است؛ زیرا بین انتخاب راهبردها و ویژگی‌های شخصیتی افراد رابطه وجود دارد (۱۵).

1. Language learning strategies
2. Language learning process
3. Cognitive and metacognitive paradigms
4. Vocabulary learning skills
5. Social strategy
6. Metacognitive strategies
7. Memory and cognitive strategies

[Downloaded from www.jdisabilstud.org on 2026-11-02]

براساس گزارش برخی از پژوهشگران ایرانی مانند انصاری و همکاران (۱۶) و کافی‌پور و ناوه (۱۷) زبان‌آموزان ایرانی بیشتر از راهبرد فراشناختی در یادگیری واژگان زبان انگلیسی استفاده می‌کنند و راهبردهای اجتماعی و حافظه از کم‌بسامدترین راهبردهای اتخاذشده توسط آن‌ها هستند. صولتی و همکاران پژوهشی دربارهٔ راهبردهای پیداکردن معنای واژگان جدید زبان انگلیسی و تثبیت آن‌ها بر دانشجویان رشته‌های پزشکی و پیراپزشکی انجام دادند. نتایج مشخص کرد که راهبرد حدس‌زدن باتوجه به متن و فرهنگ لغت دوزبانهٔ انگلیسی‌ـ فارسی از پرکاربردترین راهبردهای پیداکردن معنای واژگان جدید است. راهبردهای اتخاذشده توسط زبان‌آموزان پزشکی و پیراپزشکی برای تثبیت معنا شامل تکرار شفاهی، ایجاد تصویر واژه در ذهن و یادداشت‌کردن واژه‌های جدید در کلاس بود (۱۸). اکبری رایج‌ترین راهبردهای اتخاذشده توسط زبان‌آموزان پزشکی و پیراپزشکی دانشگاه علوم‌پزشکی اصفهان را راهبردهای تصمیم و تبادلی گزارش کرد (۱۹).

مسلم است که فراوانی و اثربخشی راهبردها به عوامل مختلفی نظیر سطح مهارت زبانی، موقعیت یادگیری، ویژگی‌های شخصیتی، خصوصیات بیولوژیک زبان‌آموزان، سن و سایر عوامل فردی بستگی دارد (۲۰). انتخاب لکنت زبان به‌دلیل اختلال گفتاری است که در بعضی مواقع در میان زبان‌آموزان مشاهده می‌شود. این زبان‌آموزان دارای مشکلات درخورتوجهی در جریان گفتار هستند و در حال حاضر هیچ درمانی برای لکنت زبان وجود ندارد؛ اما می‌تواند به‌طور مؤثری مدیریت شود (۲۱). باتوجه به فقدان تحقیق در زمینهٔ راهبردهای یادگیری واژگان زبان انگلیسی در زبان‌آموزان دچار اختلالات گفتاری نظیر لکنت زبان، تصمیم به انجام این تحقیق گرفته شد. هدف پژوهش حاضر مقایسهٔ راهبردهای یادگیری واژگان زبان انگلیسی در دانش‌آموزان مبتلا به لکنت زبان و عادی بود.

۲ روش‌بررسی

این پژوهش، توصیفی‌تحلیلی از نوع مقایسه‌ای بود. جامعهٔ آماری را دانش‌آموزان عادی و دارای لکنت زبان در شهر رشت تشکیل دادند. در این مطالعه چهل دانش‌آموز دختر و پسر واجد شرایط در دو گروه مساوی شامل دانش‌آموزان دارای اختلال لکنت زبان و عادی شرکت کردند. از روش نمونه‌گیری دردسترس برای انتخاب نمونه‌ها استفاده شد. دانش‌آموزان عادی از دو دبیرستان در رشت و دانش‌آموزان دارای لکنت زبان از میان مراجعان به سه کلینیک گفتاردرمانی در رشت، انتخاب شدند. با تشخیص گفتاردرمانگران مراکز گفتاردرمانی همگی دچار لکنت رشدی و به‌لحاظ شدت لکنت، همگن بودند. تمام شرکت‌کنندگان با کسب اجازه از والدین و با رضایت خودشان به مشارکت در مطالعه دعوت شدند؛ همچنین به آنان اطلاع داده شد که پاسخ آن‌ها به سؤالات پرسشنامه و نیز عملکردشان در آزمون بسندگی نلسون[1] (۲۲) تأثیری بر فرایند آموزشی آنان نخواهد داشت. تعداد ۲۴ دانش‌آموز پسر و ۱۶ دانش‌آموز دختر در این مطالعه شرکت کردند. هر گروه شامل بیست شرکت‌کننده بود که عمدتاً ۱۳ تا ۱۷ سال سن داشتند.

همهٔ آن‌ها گویشوران بومی زبان فارسی بودند و مهارت زبان انگلیسی آن‌ها ازطریق آزمون بسندگی نلسون (۲۲) در سطح مقدماتی بود؛ همچنین شرکت‌کنندگان پرسشنامهٔ راهبردهای یادگیری واژگان[2] (۱) را که به‌دلیل شیوع بیماری کرونا ازطریق لینک گوگل به آن‌ها ارائه شد، تکمیل کردند. پاسخ‌ها طی یک دورهٔ دوهفته‌ای جمع‌آوری شد.

در این پژوهش ابزارهای زیر به‌کار رفت.

ـ آزمون بسندگی نلسون: فولر و کو در سال ۱۹۷۶ آزمون بسندگی نلسون را تدوین کردند (۲۲). این آزمون برای همگن‌سازی شرکت‌کنندگان از لحاظ مهارت زبان انگلیسی آن‌ها اجرا شد. مجموعه آزمون بسندگی نلسون شامل آزمون‌های مجزایی است که دوازده آزمون آن مربوط به تأیید سطح مقدماتی زبان‌آموزان است. این آزمون پنجاه سؤال چهارگزینه‌ای دارد که مهارت کلی زبان انگلیسی را در بخش‌های خواندن و درک مطلب (سؤالات ۱ تا ۸ به‌صورت متنی کلوز)، گرامر، واژگان و مکالمه (سؤالات ۹تا۴۵) و تلفظ (سؤالات ۴۶تا۵۰) می‌سنجد. محاسبهٔ نمرهٔ خام هر شرکت‌کننده از ۵۰ صورت گرفت (۲۲). پایایی مجموعه آزمون‌های نلسون روی زبان‌آموزان عادی، محاسبه شد و آلفای به‌دست‌آمده ۰/۸۷ بود (۲۳)؛ با وجود این، باتوجه به شرایط شرکت‌کنندگان در این مطالعه از نظر داشتن لکنت زبان، در پژوهش حاضر پایایی آن مجدد ازطریق آلفای کرونباخ محاسبه شد و ۰/۸۲ به‌دست آمد.

ـ پرسشنامهٔ راهبردهای یادگیری واژگان: برای مقایسهٔ راهبردهای یادگیری واژگان دو گروه بررسی‌شده در این پژوهش، از پرسشنامهٔ راهبردهای یادگیری واژگان استفاده شد که توسط اشمیت در سال ۱۹۹۷ طراحی شد (۱). نسخهٔ اصلی این پرسشنامه شامل فهرستی از ۴۱ راهبرد یادگیری واژگان است؛ همچنین طبق نظر بسیاری از پژوهشگران، کامل‌ترین و جامع‌ترین پرسشنامهٔ راهبرد یادگیری واژگان است که ارزیابی آن نیز آسان و استاندارد است (۲۴،۲۵). از میان ۴۱ گویه، هفت عدد از آیتم‌ها در حوزهٔ راهبردهای تصمیم‌گیری و پنج عدد در حوزهٔ راهبردهای اجتماعی قرار دارد؛ بنابراین در این مقاله تنها بررسی و مقایسهٔ این دوازده گویه صورت گرفت. به‌منظور اطمینان از پاسخ‌های دقیق زبان‌آموزان، پرسشنامه توسط یک مترجم به فارسی ترجمه شد. محتوای پرسشنامه نیز ازطریق نظر یک متخصص در رشتهٔ آموزش زبان انگلیسی اعتبارسنجی شد و روایی آن به‌شیوهٔ محتوایی سنجیده شد. همچنین آلفای کرونباخ در حوزهٔ راهبردهای تصمیم‌گیری و راهبردهای اجتماعی به‌ترتیب برابر ۰/۷۶ و ۰/۸۹ به‌دست آمد که براساس قانون کلی جورج و مالری (۲۶) پایایی مناسبی محسوب می‌شود.

درنهایت پرسشنامهٔ راهبردهای یادگیری واژگان شامل دوازده گویه از راهبردهای یادگیری که در مقیاس لیکرت پنج‌گزینه‌ای تعریف شده بود، ازطریق لینک گوگل برای زبان‌آموزان ارسال شد. دستورالعمل‌های لازم در زمینهٔ نحوهٔ تکمیل پرسشنامه به شرکت‌کنندگان ارائه شد. تکمیل پرسشنامه تقریباً ۱۰ تا ۱۵ دقیقه زمان نیاز داشت؛ اما به شرکت‌کنندگان اطلاع داده شد که محدودیت زمانی برای تکمیل آن وجود ندارد.

[1]. Nelson Proficiency Test

[2]. Vocabulary Learning Strategies Questionnaire

[Downloaded from www.jdisabilstud.org on 2026-11-02]

همچنین، دربارهٔ اهداف مطالعه به زبان‌آموزان آگاهی‌رسانی شد. از شرکت‌کنندگان خواسته شد صادقانه به پرسشنامه پاسخ دهند و به آن‌ها اطمینان داده شد که با پاسخ‌هایشان به پرسشنامه و اطلاعات شخصی آن‌ها به‌طور محرمانه برخورد می‌شود.

برای تحلیل داده‌های جمع‌آوری‌شده از آمار توصیفی شامل میانگین و انحراف معیار و برای بررسی و مقایسهٔ راهبرد تصمیم‌گیری و راهبرد اجتماعی و مؤلفه‌های آن‌ها از روش آماری تی مستقل و آزمون کولموگروف‌اسمیرنف و نرم‌افزار SPSS نسخهٔ ۲۵ استفاده شد. سطح معناداری آزمون‌ها ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

۳ یافته‌ها

براساس نتایج جدول ۱، میانگین راهبردهای تصمیم‌گیری اتخاذشده توسط دانش‌آموزان دارای لکنت زبان ۰/۰۹ بیشتر از میانگین راهبردهای تصمیم‌گیری به‌کاررفته توسط دانش‌آموزان عادی بود؛ ولی نتیجهٔ آزمون تی مستقل مشخص کرد، میان میانگین راهبردهای تصمیم‌گیری در دانش‌آموزان دارای لکنت زبان (میانگین ۳/۷۶ و انحراف معیار ۰/۳) و دانش‌آموزان عادی (میانگین ۳/۶۷ و انحراف معیار ۰/۴۸) تفاوت معناداری وجود ندارد (p=۰/۵۰۹). به‌علاوه بررسی هریک از مؤلفه‌های راهبردهای تصمیم‌گیری در این دو گروه بیانگر نبود تفاوت معنادار بود. میانگین مؤلفهٔ ۷ یعنی «از فرهنگ لغت تک‌زبانهٔ انگلیسی به انگلیسی برای پیداکردن معنای کلمات استفاده می‌کنم»، در دانش‌آموزان عادی بیشتر از دانش‌آموزان دارای لکنت زبان بود؛ هرچند آزمون آماری تی مستقل تفاوت معناداری را میان این دو گروه از دانش‌آموزان نشان نداد (p=۰/۹۰۰). میانگین سایر مؤلفه‌ها در دانش‌آموزان دارای لکنت زبان بیشتر از دانش‌آموزان عادی گزارش شد؛ البته این تفاوت معنادار نبود.

جدول ۱. نتایج آزمون تی مستقل درخصوص راهبردهای تصمیم‌گیری و مؤلفه‌های آن برای دانش‌آموزان دارای لکنت زبان و عادی

گویه‌ها	فاقد لکنت زبان (n=۲۰)		دارای لکنت زبان (n=۲۰)		مقدار p
	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	
سعی می‌کنم نقش دستوری کلمه را بررسی کنم.	۳/۹۰	۰/۷۱	۴/۲۵	۰/۸۵	۰/۸۲۳
کلمه را به اجزای سازنده‌اش تقسیم می‌کنم.	۳/۶۰	۰/۹۴	۳/۹۰	۰/۷۱	۰/۳۴۰
کلمه‌ای مانند آن را در زبان فارسی پیدا می‌کنم.	۳/۸۰	۰/۹۵	۴/۳۵	۱/۰۸	۰/۴۲۳
از تصاویر و علائم در متن برای پیداکردن معنای کلمه استفاده می‌کنم.	۳/۶۰	۰/۸۸	۳/۸۵	۰/۸۷	۰/۵۷۴
معنای کلمه را باتوجه به کلمات دیگر یا جملات متن حدس می‌زنم.	۳/۵۵	۰/۹۴	۳/۶۵	۱/۴۲	۰/۸۹۱
از فرهنگ لغت دوزبانهٔ انگلیسی به فارسی برای پیداکردن معنای کلمات استفاده می‌کنم.	۴/۱۰	۰/۳	۴/۳۵	۰/۴۸	۰/۹۹۰
از فرهنگ لغت تک‌زبانهٔ انگلیسی به انگلیسی برای پیداکردن معنای کلمات استفاده می‌کنم.	۳/۲۰	۱/۹۳	۳/۱۵	۰/۷۸	۰/۹۰۰
راهبردهای تصمیم‌گیری	۳/۶۷	۰/۴۸	۳/۷۶	۰/۳	۰/۵۰۹

جدول ۲. نتایج آزمون تی مستقل درخصوص راهبردهای اجتماعی و مؤلفه‌های آن برای دانش‌آموزان دارای لکنت زبان و عادی

گویه‌ها	فاقد لکنت زبان (n=۲۰)		دارای لکنت زبان (n=۲۰)		مقدار p
	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	
معنای کلمه‌های جدید را از معلم می‌پرسم.	۳/۷۰	۰/۹۷	۲/۸۵	۱/۱۸	۰/۰۱۸
معنای کلمه‌های جدید را از هم‌کلاسی‌هایم می‌پرسم.	۴/۰۵	۰/۳۹	۲/۶۰	۱/۳۹	<۰/۰۰۱
با هم‌کلاسی‌هایم روی کلمهٔ جدید کار می‌کنم تا معنای آن را پیدا کنم.	۳/۵۰	۱/۲۷	۲/۴۵	۱/۲۷	۰/۰۱۳
خودم کلمهٔ جدید را معنا می‌کنم و سپس از معلم می‌خواهم آن را چک کند.	۳/۶۰	۰/۹۹	۳/۱۵	۱/۳۴	۰/۲۳۷
معنای کلمات جدید را از گویشوران بومی که زبان انگلیسی زبان اصلی/مادری آنان است، می‌پرسم.	۲/۲۰	۱/۲۸	۲/۱۵	۱/۴۲	۰/۹۰۸
راهبردهای اجتماعی	۳/۴۱	۰/۴۲	۲/۶۴	۰/۶۴	<۰/۰۰۱

جدول ۲ نشان می‌دهد، بین میانگین راهبردهای اجتماعی در دانش‌آموزان فاقد لکنت زبان (میانگین ۳/۴۱ و انحراف معیار ۰/۴۲) و دانش‌آموزان دارای لکنت زبان (میانگین ۲/۶۴ و انحراف معیار ۰/۶۴) از نظر آماری تفاوت معناداری وجود دارد (p<۰/۰۰۱). باتوجه به میانگین راهبردهای اجتماعی در دو گروه می‌توان گفت، دانش‌آموزان عادی درمقایسه با دانش‌آموزان دارای لکنت زبان در استفاده از راهبردهای اجتماعی برتری دارند. به‌علاوه در بررسی هریک از مؤلفه‌های راهبردهای اجتماعی در این دو گروه نتایج مشخص کرد،

[Downloaded from www.jdisabilstud.org on 2026-11-02]

در میزان نمره‌دهی دو گروه به دو مؤلفهٔ «خودم کلمهٔ جدید را معنا جدید را از گویشوران بومی که زبان انگلیسی زبان اصلی/مادری آنان است، می‌پرسم» تفاوت معناداری وجود ندارد (به‌ترتیب p=۰/۲۳۷، p=۰/۹۸۰)؛ اما برای سه مؤلفهٔ دیگر یعنی «معنای کلمه‌های جدید را از معلم می‌پرسم» و «معنای کلمه‌های جدید را از هم‌کلاسی‌هایم می‌پرسم» و «با هم‌کلاسی‌هایم روی کلمهٔ جدید کار می‌کنم تا معنای آن را پیدا کنم»، تفاوت معناداری میان میانگین نمرات دو گروه مشاهده می‌شود (به‌ترتیب p=۰/۰۱۸، p<۰/۰۰۱، p=۰/۰۱۳). مقایسهٔ میانگین‌های نمره‌های مؤلفه‌ها در دو گروه نشان می‌دهد، نمرهٔ دانش‌آموزان عادی در این مؤلفه‌ها بیشتر از دانش‌آموزان دارای لکنت است.

براساس راهنمای پیشنهادی آکسفورد، دانش‌آموزان با میانگین نمرهٔ راهبرد بیشتر از ۳/۵ در سطح راهبردی عالی، دانش‌آموزان با میانگین ۱ تا۲/۴، در سطح راهبردی ضعیف و دانش‌آموزان با میانگین استفاده از راهبرد بین ۲/۴ تا۳/۵، دارای راهبردی متوسط محسوب می‌شوند (۲۷)؛ بنابراین، هر دو گروه دانش‌آموزان دارای لکنت زبان و عادی از نظر استفاده از راهبردهای تصمیم‌گیری در سطح عالی و از نظر استفاده از راهبردهای اجتماعی در سطح متوسط بودند.

۴ بحث

نتایج پژوهش حاضر نشان داد، از نظر آماری تفاوت معناداری در استفاده از راهبردهای تصمیم‌گیری بین دو گروه وجود نداشت؛ اما دانش‌آموزان عادی درمقایسه با دانش‌آموزان دارای لکنت زبان به‌طور معناداری از راهبردهای اجتماعی بیشتری استفاده کردند. یافته‌های پژوهش حاضر نتایج مطالعهٔ اکبری و نوایی را دربارهٔ اهمیت روان‌درمانی همراه با گفتاردرمانی برای درمان مشکلات دانش‌آموزان با لکنت در ایجاد روابط اجتماعی با دیگران تأیید می‌کند (۲۸).

همچنین نتایج پژوهش حاضر مشخص کرد، راهبرد «استفاده از فرهنگ لغت دوزبانه» رایج‌ترین راهبرد به‌کارگرفته‌شده توسط دو گروه بود؛ به‌علاوه، دانش‌آموزان مبتلا به لکنت زبان علاوه‌بر استفاده از فرهنگ لغت دوزبانه، علاقه‌مندی زیادی به استفاده از راهبرد جست‌وجو برای یافتن مشابه کلمهٔ انگلیسی در زبان فارسی داشتند. اگرچه میزان استفاده از راهبرد «حدس معنای کلمه باتوجه به کلمات دیگر یا جملات متن» توسط دانش‌آموزان دارای لکنت زبان بیشتر از دانش‌آموزان عادی بود، دانش‌آموزان دارای لکنت زبان، برای این راهبرد درمقایسه با سایر راهبردهای تصمیم‌گیری میانگین کمتری را گزارش کردند. تمایل‌نداشتن زبان‌آموزان دارای لکنت زبان به برقراری ارتباط با معلم یا هم‌کلاسی‌ها و پناه‌بردن به فرهنگ لغت دوزبانه، می‌تواند ناشی‌از محدودیت‌هایی باشد که به‌واسطهٔ لکنت زبان بر آن‌ها تحمیل می‌شود. یائری و سیری در مطالعهٔ خود نتیجه گرفتند که افراد دارای لکنت زبان، غالباً در زمینهٔ راهبردها و تکنیک‌های افزایش تسلط و تغییر نگرش و احساس دربارهٔ زندگی به کمک نیاز دارند (۲۹).

در ارتباط با راهبردهای اجتماعی، راهبرد «پرسیدن معنای واژه از گویشوران بومی زبان انگلیسی» کمترین کاربرد را در بین دو گروه داشت. از میان راهبردهای اجتماعی، گویه‌های «پرسیدن از هم‌کلاسی» می‌کنم و سپس از معلم می‌خواهم آن را چک کند» و «معنای کلمات و «پرسیدن از معلم» به‌ترتیب رایج‌ترین راهبردهای اتخاذشده توسط دانش‌آموزان عادی بودند؛ اما دانش‌آموزان دارای لکنت زبان بیشتر تمایل داشتند ابتدا خودشان معنای کلمات جدید را بیابند و سپس درستی آن را با معلم خود بررسی کنند. منینگ و دیللو در پژوهشی بر دانش‌آموزان دارای لکنت زبان دریافت، لکنت زبان، مشکلی سیستمیک است که گفتار، افکار و احساسات گوینده را در برمی‌گیرد و ممکن است بر ارتباطات افراد نیز تأثیر بگذارد (۲۱). نتایج تحقیق حاضر از جهاتی با نتایج تحقیقات اشمیت و مرا (۱۲)، هریاتی و همکاران (۱۳) و صولتی و همکاران (۱۸) همخوانی دارد؛ به‌طوری‌که «راهبردهای حدس‌زدن، استفاده از فرهنگ لغت دوزبانه و پرسیدن از معلم» از رایج‌ترین راهبردهای یادگیری واژگان به‌کارگرفته‌شده توسط زبان‌آموزان بودند.

براساس نتایج مطالعهٔ حاضر، میزان کاربرد راهبردهای اجتماعی به‌طور معناداری در دانش‌آموزان عادی بیشتر از دانش‌آموزان مبتلا به لکنت زبان بود که از این حیث با نتایج تحقیقات انصاری و همکاران (۱۶) و کافی‌پور و ناوه (۱۷) مغایر است؛ زیرا براساس تحقیق این پژوهشگران راهبردهای حافظه و اجتماعی از کم‌بسامدترین راهبردهای یادگیری واژگان هستند که زبان‌آموزان ایرانی به‌کار می‌برند.

همچنین یافته‌های پژوهش حاضر با نتایج تحقیقات نیکوپور و فرسانی (۱۵) و آکسفورد (۲۰) از این لحاظ همسویی دارد که زبان‌آموزان از انواع راهبردهای یادگیری واژگان استفاده می‌کنند و ویژگی‌های زبان‌آموزان نظیر سطح مهارت زبانی، سن، ویژگی‌های شخصیتی و بیولوژیک و نیز موقعیت یادگیری بر انتخاب و میزان راهبردهای یادگیری واژگان اثر می‌گذارد. شناخت راهبردهای اتخاذشده توسط فراگیران می‌تواند برای مدرسان مفید واقع شود؛ زیرا در تدریس واژگان می‌توانند از آن‌ها استفاده کنند و این امر سبب تقویت دانش واژگان زبان‌آموزان می‌شود.

در این پژوهش مشخص شد که راهبرد استفاده از فرهنگ لغت یک‌زبانه جزو راهبردهای کم‌کاربرد به‌شمار می‌رود؛ بنابراین آموزش مهارت استفاده از فرهنگ لغت یک‌زبانه در سطوح مقدمانی ضروری به‌نظر می‌رسد. همان‌گونه که نتایج تحقیق حاضر نشان داد، میزان کاربرد راهبردهای اجتماعی در دانش‌آموزان مبتلا به لکنت زبان به‌طور معناداری کمتر از دانش‌آموزان عادی بود. درحقیقت، دانش‌آموزان دارای لکنت زبان انگیزه‌های کافی برای استفاده از راهبردهای اجتماعی ندارند؛ این امر می‌تواند ناشی‌از لکنت زبان آنان باشد که مانع ایجاد ارتباط با معلم و به‌ویژه هم‌کلاسی‌هایشان می‌شود (۳۰)؛ بنابراین انتظار می‌رود نحوهٔ به‌کارگیری مناسب و صحیح سایر راهبردهای یادگیری به همهٔ زبان‌آموزان از همان مراحل آغازین یادگیری زبان انگلیسی آموزش داده شود تا آن‌ها به طیف وسیعی از راهبردهای یادگیری واژگان دست یابند؛ زیرا زبان‌آموزان موفق افرادی هستند که به انواع راهبردهای یادگیری واژگان آشنایی دارند و به‌طور کارآمد از آن‌ها استفاده می‌کنند (۶). مدرسان می‌توانند دانش‌آموزان مبتلا به لکنت زبان را با راهبردهای اجتماعی آشنا کنند؛ همچنین شرایطی فراهم آورند که آن‌ها بتوانند از راهبردهای اجتماعی استفاده کرده و در فعالیت‌های یادگیری

[Downloaded from www.jdisabilstud.org on 2026-11-02]

جمعی مشارکت کنند تا توانش ارتباطی[1] آنان نیز تقویت شود؛ زیرا راهبرد یادگیری کلمه نه‌تنها دانش دربارهٔ مکانیزم به‌کارگرفته‌شده برای یادگیری واژگان است، بلکه شامل مراحل و اعمالی است که توسط زبان‌آموز اتخاذ می‌شود تا معنای کلمات ناآشنا را بفهمد، آن‌ها را در حافظهٔ بلندمدت نگه دارد، در مواقع دلخواه آن‌ها را به‌خاطر آورد و در نوشتار و گفتار به‌کار برد (۲)؛ ازاین‌رو شناخت ویژگی‌های فردی و شخصیتی و آگاهی از ناتوانی‌های فیزیکی فراگیران، برای مدرسان ضروری است؛ زیرا اثربخشی راهبردها به عوامل مختلفی بستگی دارد (۲۰). در اکثر مطالعات بین آموزش راهبردهای یادگیری واژگانی و پیشرفت مهارت زبانی رابطه وجود دارد؛ برای مثال در مطالعات وایش (۴)، شن (۵)، گرب و استولر (۸) و بیچنر و نیشن (۳۱) راهبردهای یادگیری واژگانی سبب تقویت مهارت‌های زبانی مانند مهارت‌های گفتاری و خواندن و افزایش دانش واژگانی زبان‌آموزان، تلفظ صحیح واژگان، یادگیری معنای واژگان، به‌خاطرسپاری آن‌ها در حافظهٔ بلندمدت و نیز کاربرد صحیح واژگان باتوجه به بافت و موقعیت می‌شوند؛ بنابراین باتوجه به اینکه پیشرفت زبانی زبان‌آموزان هدف مهم آموزش زبان انگلیسی است، انتظار می‌رود با آموزش و ارتقای توان‌مندی فراگیران در زمینهٔ کاربرد راهبردهای یادگیری از همان مراحل آغازین یادگیری زبان انگلیسی، پیشرفت آنان مشاهده شود.

به‌دلیل محدودیت در اندازهٔ نمونه، تعمیم نتایج این پژوهش باید با احتیاط انجام گیرد. به محققان آتی انجام‌دادن مطالعات بیشتر در زمینهٔ بررسی تفاوت‌های موجود بین زبان‌آموزان دارای لکنت زبان و عادی از لحاظ کاربرد سایر راهبردهای یادگیری زبان انگلیسی پیشنهاد می‌شود.

۵ نتیجه‌گیری

براساس یافته‌های پژوهش، دانش‌آموزان عادی درمقایسه با دانش‌آموزان دارای لکنت زبان به‌طور معناداری از راهبردهای اجتماعی بیشتری استفاده می‌کنند؛ درحالی‌که از نظر آماری تفاوت معناداری در استفاده از راهبردهای تصمیم‌گیری بین دو گروه وجود ندارد؛ بنابراین ضروری است دوره‌ها و برنامه‌هایی به‌منظور آموزش و کاربرد راهبردهای یادگیری واژگان زبان انگلیسی توسط زبان‌آموزان عادی و مبتلا به لکنت زبان، تدوین شود.

۶ تشکروقدردانی

نویسنده لازم می‌داند از همراهی و مساعدت مراکز گفتاردرمانی شهر رشت و دانش‌آموزان شرکت‌کننده در تحقیق سپاس‌گزاری کند.

۷ بیانیه‌ها

تأییدیهٔ اخلاقی و رضایت‌نامه از شرکت‌کنندگان

نکات اخلاقی انجام پژوهش نظیر رضایت‌مندی شرکت‌کنندگان و رازداری در فرایند پژوهش مدنظر قرار گرفت. تمامی شرکت‌کنندگان در پژوهش اطلاعاتی دربارهٔ پژوهش دریافت کردند و به آن‌ها اطمینان داده شد که تمامی اطلاعات محرمانه است و برای امور پژوهشی استفاده خواهد شد. به‌منظور رعایت حریم خصوصی، نام و نام خانوادگی شرکت‌کنندگان ثبت نشد.

رضایت برای انتشار

این امر غیر قابل اجرا است.

در دسترس بودن داده‌ها و مواد

داده‌های پژوهش ازطریق ارتباط با ایمیل نویسنده دردسترس است.

تزاحم منافع

نویسنده اعلام می‌کند هیچ‌گونه تضاد منافعی وجود ندارد.

منابع مالی

این مقاله پژوهش مستقلی است که بدون حمایت مالی سازمان خاصی انجام شده است.

مشارکت نویسندگان

تمامی فرایند ایده‌پردازی، اجرا و نگارش مقاله توسط نویسنده صورت گرفت.

References

1. Schmitt N. Vocabulary: description, acquisition and pedagogy. Cambridge: Cambridge Univ. Press; 1997, pp: 99–103.
2. Cobb T, Nation P. Learning Vocabulary in Another Language. Cambridge: Cambridge University Press; 2001, pp: 76-78.
3. Cameron L. Teaching Languages to Young Learners. 1st ed. Cambridge University Press; 2001, pp:27–9. https://doi.org/10.1017/CBO9780511733109
4. Vaish V. Translanguaging pedagogy for simultaneous biliterates struggling to read in English. International Journal of Multilingualism. 2019;16(3):286–301. https://doi.org/10.1080/14790718.2018.1447943
5. Shen W-W. Current trends of vocabulary teaching and learning strategiesfor EFL settings. Feng Chia Journal of Humanities and Social Sciences. 2003;7:187–224.
6. Ellis R. Understanding second language acquisition. 2nd ed. Oxford: Oxford University Press; 2015.
7. Lessard-Clouston M. Strategies and success in technical vocabulary learning: students' approaches in one academic context. Indian Journal of Applied Linguistics. 2008;34:31–63.
8. Grabe W, Stoller FL. Teaching vocabulary for reading success. In: The TESOL encyclopedia of english language teaching. American Cancer Society; 2018, pp: 1–7. https://doi.org/10.1002/9781118784235.eelt0773
9. Al-Bidawi SA. Vocabulary Learning Strategies (VLSs) preferred by Saudi EFL students. English Language Teaching. 2018;11(12):211–20. https://doi.org/10.5539/elt.v11n12p211

[1]. communicative competence

[Downloaded from www.jdisabilstud.org on 2026-11-02]

10. Rabadi R. Vocabulary learning strategies employed by undergraduate EFL Jordanian students. English Language and Literature Studies. 2016;6(1):47–58. https://doi.org/10.5539/ells.v6n1p47
11. Noprianto E, Purnawarman P. EFL students vocabulary learning strategies and their affixes knowledge. Journal of Language and Linguistic Studies. 2019;15(1):262–75.
12. Schmitt N, Meara P. Researching vocabulary through a word knowledge framework: word associations and verbal suffixes. Studies in Second Language Acquisition. 1997;19(1):17–36.
13. Haryati A, Melor MY, Nor Haniza H. English loma svocabulary size and vocabulary learning strategies of UiTM Pre- diploma students. In: 4thInternational Conference on Language, Education, Humanities and Innovation. Bali, Indonesia: ICSAI; 2016.
14. Azmimurad AM, Osman N. Vocabulary learning strategies: learning engineering terminology among engineering majors for industry 4.0 readiness. Universal Journal of Educational Research. 2019;7(12A):75–84. https://doi.org/10.13189/ujer.2019.071910
15. Nikoopour J, Amini Farsani M. On the relationship between language learning strategies and personality types among Iranian EFL learners. Journal oF English Studies. 2011;1(1):81–101. [Persian] https://journals.srbiau.ac.ir/article_5623_033b9ad06ce099267ad8f2e94bdec40b.pdf
16. Ansari M, Vahdany F, Sabouri NB. The relationship between the use of vocabulary learning strategies and gender of Iranian EFL learners. Research in English Language Pedagogy. 2016;4(1):88–100. [Persian] http://relp.khuisf.ac.ir/article_533640_4cce01f71ca782a7ae518abf3b60261a.pdf
17. Kafipour R, Naveh M. Vocabulary learning strategies and their contribution to reading comprehension of EFL undergraduate students in Kerman Province. European Journal of Social Sciences. 2011;23(4):626–47.
18. Solati A, Shakouri P, Padidaran Moghadam F. Discovery and consolidation strategies in learning medical English at the North Khorasan University of Medical Sciences. Journal of North Khorasan University of Medical Sciences. 2018;10(1):53–8. [Persian] http://journal.nkums.ac.ir/article-1-1414-en.pdf
19. Akbari Z. Developing a taxonomy of vocabulary learning strategies for an ESP context. Journal of Applied Linguistics and Language Research. 2017 3;4(1):91–108.
20. Oxford RL. Language learning strategies: what every teacher should know. Nachdr. Boston, Mass: Heinle & Heinle; 1990, pp:123–8.
21. Manning WH, DiLollo A. Clinical decision making in fluency disorders. 4th ed. San Diego, CA: Plural; 2018, pp:87–90.
22. Fowler WS, Coe N. English language tests. London: Butler& Tanne; 1976, pp:44–50.
23. Khazaie S, Hayati A, Jalilifar A. An investigation into the development of english materials for delivery via mobile. Interdisciplinary Journal of Virtual Learning in Medical Sciences. 2014;5(3):57–69. [Persian] https://ijvlms.sums.ac.ir/article_46119_956cc55bf300ad17b204aaf5c1445f72.pdf
24. Çelik S, Toptaş V. Vocabulary learning strategy use of Turkish EFL learners. Procedia - Social and Behavioral Sciences. 2010;3:62–71. https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2010.07.013
25. Manuel NN. Evaluating Vocabulary Learning Strategies (VLS): Gender differences, the most and least used (VLS) among Angolan EFL Students at the Faculty of Arts (Luanda, Angola). International Journal of Scientific Research in Education. 2017;10(5):483–504.
26. George D, Mallery P. SPPS for Windows step by step: a simple guide and reference : 14.0 update. Boston: Pearson Education; 2007, p:99.
27. Oxford RL. Language learning styles and strategies. In: Celce-Murcia M. Teaching English as a second or foreign language. Heinle & Heinle; 2001. pp:188–207.
28. Akbari M, Navaee MAS. Basic psychological needs in stuttering and non-stuttering Iranian students aged 13 to 17 years. Journal of Modern Rehabilitation. 2018;12(4):253–8.
29. Yairi E, Seery CH. Stuttering: foundations and clinical applications. 2nd ed. Boston: Pearson Allyn & Bacon; 2014, pp:73–6.
30. Najafi S, Eshghizadeh M, Ganji Roudi M, Salehi Asl B, Ebrahimi N. The Comparison of anxiety, depression and self-esteem in healthy children and children with stuttering. Journal of Pediatric Nursing. 2020;6(4):1–10. [Persian] http://jpen.ir/article-1-429-en.pdf
31. Bitchener J, Nation, ISP. Learning Vocabulary in Another Language. Cambridge: Cambridge University Press; 2001, pp: 144-7.

[Downloaded from www.jdisabilstud.org on 2026-11-02]